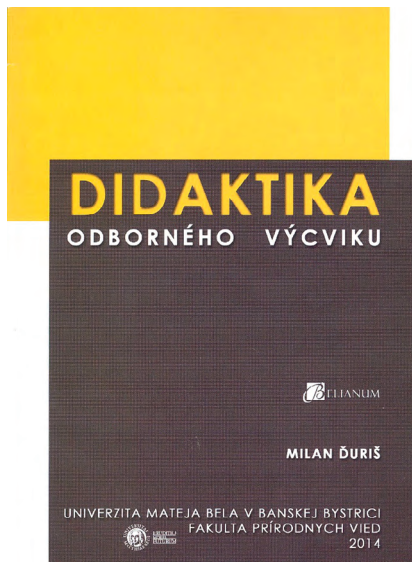

Đuriš Milan, *Didaktika odborného výcviku*, 1 vydanie, UMB FPV, Banská Bystrica 2014, 168 s.

Publikácia „ĐURIŠ, M. *Didaktika odborného výcviku*“ predstavuje odborné spracovanie výchovných, pedagogicko-psychologických aspektov vo vyučovaní v predmetoch Odborný výcvik a Prax. Ide o špecifické spracovanie informácií zameraných na didaktické zásady, vyučovacie metódy a organizačné formy vyučovania. Vlastný text autora je doplnený textom iných autorov, ktorí sa danou problematikou zaoberajú.

„Didaktika odborného výcviku“ je napísaná v rozsahu 168 strán a je spracovaná do 15 kapitol. Kapitoly sú členené na podkapitoly a ďalšie časti (odseky), ktoré podrobnejšie popisujú sledovanú problematiku. V kapitolách sú uvádzané príklady z rôznych odborov, čo považujeme za veľmi významné.

Študent tak ľahšie pochopí teóriu, pochopí pojmy, keď sa mu jednotlivé skutočnosti priblížia konkrétnym príkladom, ktorý mu je blízky. Každá kapitola končí kontrolnými otázkami, ktoré predstavujú spätnú väzbu.

Prvá kapitola uvádza čitateľa do problematiky odbornopráctických predmetov Odborný výcvik a Prax. Autor uvádza charakteristiku predmetov a zaoberá sa kompetenciami učiteľa praktickej prípravy. *Druhá kapitola* sa zaoberá pojmom a predmetom didaktiky odborného výcviku. Na ňu vhodne nadväzuje *tretia kapitola*, ktorá je zameraná na špecifiká odborného výcviku. Považujeme za významné, že okrem nich autor uviedol aj požiadavky kladené na odborný výcvik. *Štvrtá kapitola* obsahuje výchovné aspekty vyučovania v odbornom výcviku. Autor im dal vážnosť, pretože súčasťou vyučovacieho procesu v odbornom výcviku je produktívna prá-

ca. V kapitole sa venuje vedeckej, telesnej, estetickej, pracovnej a mravnej výchove. *Piata kapitola* nadväzuje na výchovné aspekty. V kapitole sa autor venuje pedagogicko-psychologickým aspektom vo vyučovaní v odbornom výcviku. Kapitola je pomerne rozsiahla. Analyzovaná je typológia osobnosti majstra odbornej výchovy, vyučovacie štýly (ich poznanie považujeme za veľmi dôležité), pozornosť je venovaná poznávacím procesom zo psychologického hľadiska a osvojovaniu pracovných zručností a návykov. V šiestej kapitole sú porovnané rozdiely medzi systémom technologického postupu a didaktickým systémom. Oceňujeme, že sú v nej vysvetlené didaktické systémy a to predmetný systém, operačný systém a operačno-súborný systém. Systémy sa používajú v odbornom výcviku vo väčšine učebných a študijných odborov v strednej odbornej škole. *Siedma kapitola* je veľmi významná z hľadiska požiadaviek kladených na vyučovací proces. Autor uviedol didaktické zásady aktuálne na súčasnú dobu, ktoré má majster odbornej výchovy poznať a využívať v odbornom výcviku. Zdôraznené je, že poznaním zásad majster odbornej výchovy vie voľiť vhodnú metodiku práce, vie si pre danú tému zvoliť vhodné vyučovacie metódy, organizačné formy práce a použiť vhodné učebné pomôcky a didaktickú techniku. Obsahom *ôsmej kapitoly* sú vyučovacie metódy. Sú významné, pretože prostredníctvom nich je možné dosiahnuť stanovené výchovno-vzdelávacie a špecifické ciele na odbornom výcviku. Autor uvádza faktory ovplyvňujúce voľbu metód, venuje sa charakteristike rôznych klasických ale aj inováčných metód. Osobitnú pozornosť venuje metódam, ktoré podporujú rozvíjanie tvorivosti žiakov v odbornom výcviku. *Deviata kapitola* je zameraná na organizačné formy vzdelávania využívané najmä v odbornom výcviku. Pozornosť je venovaná najmä organizačným formám vyučovania z hľadiska kooperatívnych vzťahov, vzťahu žiaka a miesta, na ktorom sa odborný výcvik vykonáva a organizačným formám vyučovania v odbornom výcviku z hľadiska času. *Desiata kapitola* je zameraná na ciele vyučovania v odbornom výcviku. Autor sa opiera o definície cieľov viacerých autorov, následne analyzoval všeobecné a čiastkové ciele a špecifické ciele vyučovacieho procesu. *Jedenásta kapitola* je zameraná na taxonómie cieľov. Autor uvádza názory a definície z viacerých literárnych zdrojov. V *dvadsiatej kapitole* s názvom *Didaktická analýza učiva*, sa autor zaoberá pojmovou a operačnou analýzou a analýzou z hľadiska medzipredmetových vzťahov. Významné sú nielen ich charakteristiky ale aj konkrétne príklady z rôznych odborov. *Trinásta kapitola* obsahuje podrobné informácie pre majstra odbornej výchovy pri jeho príprave na vyučovanie. Ide o dlhodobú a krátkodobú prípravu. Téma je podrobne a prehľadne spracovaná, doplnená vhodnými príkladmi, dôležitými pre majstra a jeho pedagogickú prax. Významná je aj štrnástá kapitola. Autor sa v nej zaoberá kontrolou a hodnotením dosiahnutých výsledkov žiakov v odbornom výcviku. Považujeme za vhodné, keď sa autor venoval aj negatívnym stránkam hodnotenia, ktoré uvádza ako nedostatky hodnotenia v odbornom výcviku a zároveň navrhol možnosti ich zlepšenia. Záver učebného textu tvorí posledná, *pätnásta kapitola*. Považujeme ju za veľmi významnú z pohľadu zabezpečenia bezpečnosti a ochrany zdravia pre odborný výcvik. Žiaci stredných škôl ako aj študenti

bakalárskeho štúdia si musia osvojiť návyky a dodržiavať ich v odbornej praxi. Zároveň publikácie tvorí *Zoznam bibliografických odkazov*. Autor použil spolu 56 domácich a zahraničných literárnych zdrojov. Tvoria ich odborné publikácie, vyhlášky, zákony a študijné programy vybraných odborov.

Z pohľadu hodnotenia učebného textu, jeho kvality a celkového jeho spracovania možno konštatovať, že autor preukázal odborné vedomosti pri tvorbe odbornodidaktického textu. Publikácia predstavuje odbornú literatúru, ktorá integruje poznatky a odbornú kvalifikáciu autora a použitej odbornej literatúry. Je obohatená o nové poznatky, čím predstavuje prínos v oblasti technického vzdelávania odborných technických predmetov na vysokých školách pripravujúcich pedagógov odborného vzdelávania pre stredné odborné školy. Poznatky v učebnom texte sú chronologicky spracované, dôležité pojmy náležite definované a doplnené konkrétnymi príkladmi z odbornej praxe rôznych zameraní. Učebný text je možné využívať v pedagogickej praxi. Pozitívne hodnotím zaradenie kontrolných otázok za každou kapitolou. Zopakovaním učiva pomocou otázok si učiteľ overí, do akej miery učivo žiak pochopí. Význam spočíva aj v tom, že učiteľ má spätnú väzbu, t. j. získa informácie do akej miery žiaci pochopili učivo. Dôslednosťou vo vzdelávaní, do ktorej spadá utvrdenie učiva formou otázok, sa dosiahne lepšia účinnosť odborného textu a zvýši sa efektivita vyučovacieho procesu.

Možno konštatovať, že poznatky spracované v publikácii prispievajú k skvalitneniu prípravy študentov na vysokej škole (aj na strednej škole) pre ich odbornú prax a uplatnenie sa na trhu práce v technickej oblasti. Publikácia svojím aktuálnym obsahom je prínosom nielen pre študentov, ale aj pre pedagógov. Rozsahom a spracovaním je cenným obohatením problematiky súvisiacej s didaktikou a celkovo s technickým vzdelávaním.

Odborný učebný text s názvom „Didaktika odborného výcviku“ je aktuálna publikácia a predstavuje prínos v oblasti prípravy budúcich učiteľov odbornej prípravy a majstrov odbornej výchovy. Jej obsah má didaktické zameranie, je vhodnou odbornou literatúrou pre vzdelávanie študentov na vysokej škole a žiakov stredných odborných škôl študujúcich technické smery. V súčasnosti sú práve absolventi takéhoto štúdia veľmi potrební pre trh práce.

Odborný text „ĎURIŠ, M. *Didaktika odborného výcviku*“ považujeme za prínos pri zabezpečení vzdelávania študentov študijného odboru Učiteľstvo profesijných predmetov a praktickej prípravy a študentov bakalárskeho študijného programu Učiteľstvo praktickej prípravy pre denné a externé štúdium.